

EUROPA-PARLAMENTET

2004

2009

Mødedokument

A6-0361/2008

19.9.2008

*

BETÆNKNING

om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2201/2003 for så vidt angår kompetence og om indførelse af lovvalgsregler i ægteskabssager
(KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Evelyne Gebhardt

Rådgivende ordfører (*): Carlo Casini, Retsudvalget

(*) Procedure med associerede udvalg – forretningsordenens artikel 47

Tegnforklaring

- * Høringsprocedure
flertal af de afgivne stemmer
- **I Samarbejdsprocedure (førstebehandling)
flertal af de afgivne stemmer
- **II Samarbejdsprocedure (andenbehandling)
*flertal af de afgivne stemmer for at godkende den fælles holdning
flertal blandt Parlamentets medlemmer for at forkaste eller ændre
den fælles holdning*
- *** Samstemmende udtalelse
*flertal blandt Parlamentets medlemmer undtagen i de tilfælde, der
omhandles i EF-traktatens artikel 105, 107, 161 og 300 og i EU-
traktatens artikel 7*
- ***I Fælles beslutningsprocedure (førstebehandling)
flertal af de afgivne stemmer
- ***II Fælles beslutningsprocedure (andenbehandling)
*flertal af de afgivne stemmer for at godkende den fælles holdning
flertal blandt Parlamentets medlemmer for at forkaste eller ændre
den fælles holdning*
- ***III Fælles beslutningsprocedure (tredjebehandling)
flertal af de afgivne stemmer for at godkende det fælles udkast

(Den angivne procedure er baseret på det af Kommissionen foreslåede
retsgrundlag)

Ændringsforslag til en lovgivningsmæssig tekst

I Parlamentets ændringsforslag markeres de tekstdele, der ønskes ændret, med fede typer og kursiv. Kursivering uden fede typer er en oplysning til de tekniske tjenestegrene om elementer i den lovgivningsmæssige tekst, der foreslås rettet med henblik på den endelige tekst (f.eks. materielle fejl eller manglende tekst i en sprogversion). De foreslåede rettelser skal godkendes af de berørte tekniske tjenestegrene.

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING 5	
BEGRUNDELSE.....	17
UDTALELSE FRA RETSUDVALGET (*)	19
PROCEDURE.....	26

(*) Procedure med associerede udvalg - forretningsordenens artikel 47

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING

om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2201/2003 for så vidt angår kompetence og om indførelse af lovvalgsregler i ægteskabssager (KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

(Høringsprocedure)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens forslag til Rådet (KOM(2006)0399),
  - der henviser til EF-traktatens artikel 61, litra c), og artikel 67, stk. 1, der danner grundlag for Rådets høring af Parlamentet (C6-0305/2006),
  - der henviser til forretningsordenens artikel 51,
  - der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender og udtalelse fra Retsudvalget (A6-0361/2008),
1. godkender Kommissionens forslag som ændret;
  2. opfordrer Kommissionen til at ændre sit forslag i overensstemmelse hermed, jf. EF-traktatens artikel 250, stk. 2;
  3. opfordrer Rådet til at underrette Parlamentet, hvis det ikke agter at følge den tekst, Parlamentet har godkendt;
  4. anmoder Rådet om fornyet høring, hvis det agter at ændre Kommissionens forslag i væsentlig grad;
  5. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen.

Kommissionens forslag

Ændringsforslag

Ændringsforslag 1
BETRAGTNING 6 A (ny)

(6a) Muligheden for at aftale lovvalg i skilsmisse- og separationssager bør ikke skade barnets interesse.

Begrundelse

Artikel 12 og 13 i forordning nr. 2201/2003 finder også anvendelse på aftalen om værneting. Det er derfor afgørende, at der tages højde for barnets interesse.

Ændringsforslag 2 BETRAGTNING 6 B (ny)

(6b) Inden ægtefællerne skal træffe bestemmelse om værneting og lovvalg, er det vigtigt for dem at have adgang til ajourførte oplysninger om afgørende aspekter af den nationale lovgivning og fællesskabslovgivningen og procedurerne i skilsmisse- og separationssager. For at sikre adgang til de relevante kvalitetsoplysninger bør Kommissionen regelmæssigt ajourføre oplysningerne i det internetbaserede informationssystem for offentligheden, som blev oprettet med Rådets beslutning 2001/470/EF af 28. maj 2001 om oprettelse af et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område¹.

---

¹EFT L 174 af 27.6.2001, s. 25.

Begrundelse

Det bør sikres, at det valg, parterne træffer, er afklaret, dvs. at ægtefællerne er blevet behørigt informeret om de konkrete konsekvenser af deres valg. I den forbindelse bør det overvejes, hvordan det bedst sikres, at der gives fuldstændige og pålidelige oplysninger til parterne, før de underskriver værnetingaftalen.

Ændringsforslag 3 BETRAGTNING 6 C (ny)

(6c) Muligheden for i fællesskab at træffe bestemmelse om værneting og lovvalg bør ikke berøre de to ægtefællers rettigheder og lige muligheder. I denne forbindelse bør de nationale dommere være bevidste om betydningen af, at begge ægtefæller træffer et afklaret valg hvad angår de

retlige konsekvenser af den indgåede aftale.

Begrundelse

Det bør sikres, at det valg, parterne træffer, er afklaret, dvs. at ægtefællerne er blevet behørigt informeret om de konkrete konsekvenser af deres valg. Alle myndigheder skal sikre, at begge ægtefæller er bevidste om konsekvenserne af deres aftale.

Ændringsforslag 4
BETRAGTNING 7 A (ny)

(7a) Udtrykket "sædvanligt opholdssted" bør fortolkes i overensstemmelse med denne forordnings mål. Dets betydning bør fastsættes af dommeren fra sag til sag på grundlag af de faktiske forhold. Dette udtryk henviser ikke til et begreb i henhold til den nationale lovgivning, men til et selvstændigt begreb i fællesskabslovgivningen.

Ændringsforslag 5
BETRAGTNING 9 A (ny)

(9a) De to ægtefællers afklarede aftale er et afgørende princip i denne forordning. Begge ægtefæller bør kende til de nøjagtige juridiske og sociale konsekvenser af deres aftale om lovvalg og værneting.

Begrundelse

Det er muligt, at lovvalgsreglerne kan føre til anvendelse af en anden medlemsstats lov. I dette tilfælde skal dommeren anvende den fremmede lov, som kan være problematisk for de valgte domstole. Det er vigtigt at sikre, at dommeren kan konsultere en passende tjeneste.

Ændringsforslag 6
ARTIKEL 1, NR. 1
Titel (forordning (EF) nr. 2201/2003)

"Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og

"Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og

fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar samt lovvalg i **ægteskabssager"**

fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar samt lovvalg i **skilsmisse- og separationssager"**

Ændringsforslag 7

ARTIKEL 1, NR. 1 A (nyt)

Artikel 2, nr. 11 a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

(1a) I artikel 2 indsættes som nr. 11a:

"11a) "sædvanligt opholdssted": det sted, hvor en person har sin ordinære bolig."

Begrundelse

Udtrykket "sædvanligt opholdssted" bør defineres for så vidt muligt at undgå vilkårlige fortolkninger. Den enkelte domstol skal naturligvis undersøge alle relevante forhold, før den anvender definitionen.

Ændringsforslag 8

ARTIKEL 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 1, litra a (forordning (EF) nr. 2201/2003)

a) **at en eller flere af de i artikel 3 anførte kompetencegrunde finder anvendelse,** eller

a) **at retten i den pågældende medlemsstat på tidspunktet for indgåelsen af aftalen har kompetence i henhold til artikel 3,** eller

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 9

ARTIKEL 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 1, litra b (forordning (EF) nr. 2201/2003)

b) at det er den **stat**, hvor ægtefællerne i mindst tre år havde deres **seneste fælles** opholdssted, eller

b) at det **på tidspunktet for indgåelsen af aftalen** er den **medlemsstat**, hvor ægtefællerne i mindst tre år havde deres opholdssted, **under forudsætning af at denne situation ikke er ophørt mere end tre år inden det tidspunkt, hvor sagen anlægges,** eller

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 10

ARTIKEL 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 1, litra c (forordning (EF) nr. 2201/2003)

c) at en af ægtefællerne er statsborger i denne medlemsstat, eller for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende har "domicil" på en af disse staters område.

c) at en af ægtefællerne **på tidspunktet for indgåelsen af aftalen** er statsborger i denne medlemsstat, eller for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende har "domicil" på en af disse staters område.

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 11

Artikel 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 1, litra c a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

ca) at deres ægteskab blev indgået i denne medlemsstat.

Begrundelse

Det er rimeligt at formode, at parternes valg af det land, hvor de ønsker at indgå ægteskab, betyder, at de også accepterer dette lands stedlige kompetence.

Ændringsforslag 12

ARTIKEL 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 2 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

2. Aftalen om lovvalg **skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller** senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.

2. Aftalen om lovvalg **kan indgås og ændres på et hvilket som helst tidspunkt, dog** senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten. **Den bevarer sin virkning til og med sidste instans.**

En sådan aftale skal indgås skriftligt, dateres og være undertegnet af begge

ægtefæller. Hvis loven i den medlemsstat, hvor en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen, indeholder yderligere formelle krav til sådanne aftaler, skal disse krav være opfyldt. Hvis ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted i forskellige medlemsstater, hvis lovgivning fastsætter yderligere formkrav, er aftalen gyldig, hvis den opfylder kravene i henhold til en af disse lovgivninger.

Såfremt aftalen udgør en del af en ægtepagt skal formkravene i denne ægtepagt være opfyldt.

Ændringsforslag 13

ARTIKEL 1, NR. 3

Artikel 4 og 5 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

3) I artikel 4 og 5 ændres "artikel 3" til "*artikel 3 og 3a*".

3) I artikel 4 og 5 ændres "artikel 3" til "*artikel 3, 3a og 7*".

Ændringsforslag 14

ARTIKEL 1, NR. 5

Artikel 7, litra a (forordning (EF) nr. 2201/2003)

a) hvor ægtefællerne i mindst tre år havde deres *tidligere fælles* opholdssted, eller

a) hvor ægtefællerne *tidligere* i mindst tre år havde deres *sædvanlige* opholdssted, *forudsat at denne periode ikke sluttede mere end tre år før sagens anlæg*, eller

Begrundelse

"Forum-shopping" bør undgås.

Ændringsforslag 15

ARTIKEL 1, NR. 5 A (nyt)

Artikel 7 a (ny) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

5a) Som artikel 7a indsættes:

Artikel 7a

Forum necessitatis

Når den ret, der i henhold til denne forordning har kompetencen, befinder sig i en medlemsstat, hvis lovgivning ikke berettiger til skilsmisse eller anerkender det pågældende ægteskabs eksistens eller gyldighed, anvendes lovgivningen i:
a) den medlemsstat, hvori en af ægtefællerne er statsborger, eller
b) den medlemsstat, hvor ægteskabet er blevet indgået."

Begrundelse

Ændringsforslaget løser de situationer, hvor den lovgivning, der skal anvendes i henhold til kriterierne i forordningens artikel 3, 3a og 7, ikke berettiger til skilsmisse eller anerkender det pågældende ægteskabs eksistens eller gyldighed.

Ændringsforslag 16

ARTIKEL 1, NR. 6

Artikel 12, stk. 1 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

6) I artikel 12, stk. 1, erstattes "artikel 3" af "*artikel 3 og 3a*".

6) I artikel 12, stk. 1, erstattes "artikel 3" af "*artikel 3, 3a og 7*".

Ændringsforslag 17

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 a, titel (forordning (EF) nr. 2201/2003)

Aftalt lovvalg

(Vedrører ikke den danske tekst)

Ændringsforslag 18

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 a, stk. 1, litra -a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

-a) loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres sædvanlige opholdssted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen

Begrundelse

Det virker fornuftigt at tilføje dette kriterium for lovvalg til de andre.

Ændringsforslag 19

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 a, stk. 1, litra a (forordning (EF) nr. 2201/2003)

a) loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres **seneste fælles** opholdssted, for så vidt en af dem stadig er bosat i denne stat

a) loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres **sædvanlige** opholdssted, for så vidt en af dem stadig er bosat i denne stat **på tidspunktet for indgåelsen af aftalen**

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 20

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 a, stk. 1, litra b (forordning (EF) nr. 2201/2003)

b) loven i den stat, hvori en af ægtefællerne har statsborgerskab eller - for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende - "domicil"

b) loven i den stat, hvori en af ægtefællerne har statsborgerskab eller - for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende - "domicil" **på tidspunktet for indgåelsen af aftalen**

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 21

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 a, stk. 1, litra c (forordning (EF) nr. 2201/2003)

c) loven i en stat, hvor ægtefællerne **har været bosat** i mindst **fem** år

c) loven i en stat, hvor ægtefællerne **tidligere havde deres sædvanlige opholdssted** i mindst **tre** år

Begrundelse

Det virker en smule vilkårligt, at kriterierne i artikel 20a, stk. 1, litra c), og artikel 3a, stk. 1, litra b), samt artikel 7, litra a), har forskellig varighed. Ordføreren foreslår at sætte alle perioderne til tre år.

Ændringsforslag 22
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 1, litra c a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

ca) loven i den stat, hvor ægteskabet blev indgået

Begrundelse

Det virker fornuftigt at tilføje dette kriterium for lovvalg til de andre.

Ændringsforslag 23
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 1, litra d a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

da) loven i den stat, hvor ægteskabet blev indgået.

Begrundelse

Det er rimeligt at formode, at parternes valg af det land, hvori de ønsker at indgå ægteskab, betyder, at de også accepterer loven i dette land.

Ændringsforslag 24
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 2 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

2. Aftalen om lovvalg skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.

2. Aftalen om lovvalg skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.

Hvis loven i den medlemsstat, hvor en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen, imidlertid stiller yderligere formkrav for sådanne aftaler, skal disse krav være opfyldt. Hvis ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted i forskellige medlemsstater, hvis respektive love stiller yderligere formkrav, er aftalen gyldig, hvis den opfylder kravene i en af disse love.

Hvis aftalen er en del af en ægtepagt, skal denne pagts formkrav være opfyldt.

Begrundelse

En præcisering med henblik på de situationer, hvor den nationale lovgivning eller ægtepagten stiller krav, der er strengere end forordningens krav.

Ændringsforslag 25

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 a, stk. 2 a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

2a. Hvis den lov, der er valgt i medfør af stk. 1, ikke anerkender separation eller skilsmisse, eller hvis den anerkender disse på en måde, der er diskriminerende over for den ene ægtefælle, finder domslandets lov (lex fori) anvendelse.

Begrundelse

Dette ændringsforslag har til formål at tage fat på de problemer, der kan opstå for kvinder fra tredjelande, når de ønsker at opnå separation eller skilsmisse i en medlemsstat. Den enkelte persons interesse i at opnå separation eller skilsmisse som et udtryk for selvbestemmelse bør have forrang frem for anvendelsen af national lovgivning. I sådanne tilfælde udgør anvendelsen af national lovgivning ofte en hindring for personer, der er bosiddende i en medlemsstat, og som søger separation eller skilsmisse.

Ændringsforslag 26

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 b, indledning (forordning (EF) nr. 2201/2003)

I mangel af aftalt lovvalg efter artikel 20a behandles skilsmisse- og separationssager efter loven i den **stat**

I mangel af aftalt lovvalg efter artikel 20a behandles skilsmisse- og separationssager i følgende rækkefølge efter loven i den **medlemsstat**

Ændringsforslag 27

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 b, litra a (forordning (EF) nr. 2201/2003)

a) hvor ægtefællerne har deres **fælles** sædvanlige opholdssted, eller i mangel heraf

a) hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted **på det tidspunkt, hvor sagen anlægges**, eller i mangel heraf

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder

anvendelse.

Ændringsforslag 28
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 b, litra b (forordning (EF) nr. 2201/2003)

b) hvor ægtefællerne havde deres *seneste fælles* opholdssted, såfremt en af dem stadig er bosat i denne stat, eller i mangel heraf

b) hvor ægtefællerne havde deres *sædvanlige* opholdssted, såfremt en af dem stadig er bosat i denne stat ***på det tidspunkt, hvor sagen anlægges***, eller i mangel heraf

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 29
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 b, litra c) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

c) hvori begge ægtefæller er statsborgere eller - for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende - har "domicil", eller i mangel heraf

c) hvori begge ægtefæller er statsborgere eller - for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende - har "domicil" ***på det tidspunkt, hvor sagen anlægges***, eller i mangel heraf

Begrundelse

Det er nødvendigt at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår kriterierne finder anvendelse.

Ændringsforslag 30
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 b, stk. a (nyt) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

Hvis den lov, der er valgt i medfør af stk. 1, ikke anerkender separation eller skilsmisse, eller hvis den anerkender disse på en måde, der er diskriminerende over for den ene ægtefælle, finder domslandets lov (lex fori) anvendelse.

Artikel 20ea

Information fra medlemsstaterne

1. Medlemsstaterne underretter senest den ...¹ Kommissionen om deres nationale bestemmelser vedrørende formkravene for aftaler om værneting og lovvalg samt ægtepagter.

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om enhver senere ændring af disse bestemmelser.

2. Kommissionen stiller ved hjælp af passende foranstaltninger de oplysninger, som den har modtaget i henhold til stk. 1, til rådighed for offentligheden, særlig ved hjælp af det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område.

---

¹ 3 måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse.

Begrundelse

Det bør sikres, at det valg, parterne træffer, er afklaret, dvs. at ægtefællerne er blevet behørigt informeret om de konkrete konsekvenser af deres valg. I den forbindelse bør det overvejes, hvordan det bedst sikres, at der gives fuldstændige og pålidelige oplysninger til parterne, før de underskriver værnetingaftalen.

BEGRUNDELSE

Formålet med dette forslag til forordning er at skabe en tydelig og komplet juridisk ramme, der både dækker regler om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og lovvalgsregler ved at indføre større selvbestemmelse for parterne.

Indtil nu har "internationale" par, der ønsker skilsmisse, været underlagt kompetencereglerne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003¹ (også kaldet "Bruxelles II a"), der giver ægtefællerne mulighed for at vælge mellem flere forskellige kompetencekriterier. Når en skilsmissesag kommer for domstolen i en medlemsstat, vælges den gældende lov i overensstemmelse med denne medlemsstats lovvalgsregler. Men det viser sig, at de nationale lovvalgsregler er meget forskellige.

Kombinationen af de forskellige nationale lovvalgsregler og de aktuelle fællesskabsbestemmelser om værneting kan medføre flere problemer ved "internationale" skilsmisser. Ud over manglen på retssikkerhed, der skyldes, at ægtefællerne har svært ved at finde ud af, hvilke regler der gælder for deres tilfælde², mener Kommissionen, at der er en reel risiko for "kapløb til retten", hvilket betegner den situation, hvor den bedst oplyste ægtefælle hurtigt prøver at få anvendt den lovgivning, der bedst tjener vedkommendes interesser. Ydermere kan de EU-borgere, der bor i et tredjeland, have svært ved at finde en domstol med kompetence til at behandle skilsmissesager og opnå anerkendelse i deres oprindelsesland af en skilsmisseafgørelse, der er afsagt i et tredjeland.

Kommissionens forslag skal begrænse disse risici og afhjælpe manglerne, navnlig ved at indføre mulighed for, at parterne i fællesskab træffer bestemmelse om værneting og lovvalg.

Aftale om værneting

Artikel 3a giver ægtefællerne mulighed for i fællesskab at udpege den kompetente domsmyndighed i deres skilsmissesag. Den medfører utvivlsomt den fordel at give parterne større autonomi og mulighed for frit at vælge den domsmyndighed, som de har størst tilknytning til, efter visse kriterier om tilknytning. For det første bør tilknytningskriteriet formuleres tilstrækkelig vægtigt og præcist uden af den grund at være unødigt restriktivt. Ordføreren foreslår imidlertid at tilføje artikel 7a, som løser de situationer, hvor den lovgivning, der skal anvendes i henhold til kriterierne i forordningens artikel 3, 3a og 7, ikke berettiger til skilsmisse eller anerkender det pågældende ægteskabs eksistens eller gyldighed.

Aftale om lovvalg

Artikel 20a er en nyskabelse, idet den for første gang giver ægtefællerne mulighed for i fællesskab at træffe aftale om lovvalg i deres skilsmissesag. Ifølge ordføreren virker det fornuftigt også at åbne mulighed for at vælge loven i den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen, ligesom loven i den stat, hvor ægteskabet blev indgået.

---

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, EUT L 338 af 23.12.2003, s. 1.

² Se i denne forbindelse dokument SEK (2006) 949 af 17.7.2006, s. 5.

Man kan desuden undre sig over fraværet af parallelisme mellem artikel 20a og artikel 3, 3a og 7 hvad angår kriteriernes forskellige varigheder. Ifølge ordføreren virker det udvidede krav til varighed angående opholdssted i artikel 20a en smule vilkårligt. Derfor foreslår ordføreren at sætte varigheden til tre år.

Det afklarede valg

Derefter bør det sikres, at det valg, parterne træffer, er afklaret, dvs. at ægtefællerne er blevet behørigt informeret om de konkrete konsekvenser af deres valg. I den forbindelse er det vigtigt at overveje, hvordan det bedst sikres, at der gives fuldstændige og pålidelige oplysninger til parterne, før de underskriver værnetingaftalen. Det er ligeledes vigtigt, at der sikres adgang til oplysninger uafhængigt af den enkelte ægtefælles økonomiske situation. Det er igen vigtigt at sikre præcise og fuldstændige oplysninger til begge ægtefæller om konsekvenserne af deres valg af værneting og gældende lov i tilfælde af skilsmisse, navnlig da medlemsstaterne har meget forskellig lovgivning på adskillige punkter såsom årsager til og former for skilsmisse, betingelser for at opnå skilsmisse, krævet separationsperiode og andre aspekter af afgørende betydning for proceduren. Da loven ikke er uforanderlig, kan det desuden ske, at en underskrevet aftale om gældende lov på et tidspunkt ikke længere lever op til parternes legitime forventninger, når den skal anvendes, hvis den pågældende medlemsstats lovgivning i mellemtiden er blevet ændret.

Ordføreren foreslår, at Kommissionen skal være ansvarlig for det internetbaserede informationssystem for offentligheden (som anvendes inden for det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område), hvor alle personer kan finde ajourførte oplysninger om afgørende aspekter af den nationale lovgivning og fællesskabslovgivningen. Det er desuden afgørende, at den domstol, som sagen anlægges ved, er opmærksom på den meget væsentlige betydning af, at begge ægtefæller træffer et afklaret valg.

11.9.2008

UDTALELSE FRA RETSUDVALGET (*)

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2201/2003 for så vidt angår kompetence og om indførelse af lovvalgsregler i ægteskabssager (KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

Rådgivende ordfører (*): Carlo Casini

(*) Udvidet samarbejde mellem udvalg - forretningsordenens artikel 47

KORT BEGRUNDELSE

Kommissionens forslag vedrører udelukkende fastsættelse af værneting og lovvalg i skilsmisse- og separationssager. Det vedrører således ikke omstødelse af ægteskaber eller ret til underholdsbidrag. Forslaget udgør en delvis ændring af den gældende forordning 2201/2003, hvis indhold er bredere, da den ligeledes vedrører bevæggrunde til omstødelse af ægteskaber, bevæggrunde i forbindelse med forældreansvar og anerkendelse af retsafgørelser i disse sager i mellemstatslig sammenhæng.

Nærværende forslag angår først og fremmest såkaldte internationale par, dvs. ægteskaber, hvor ægtefællerne har forskellig nationalitet eller har opholdssted i forskellige stater. Den nye forordnings primære nyskabelse er ægtefællernes ret til at aftale, hvilken ret der er kompetent i forbindelse med ægteskabet, og hvilken lov der finder anvendelse, men valgmulighederne er ikke ubegrænsede. De er begrænsede til værneting og love, hvortil det pågældende ægteskab har en objektiv tilknytning. Ifølge forslaget består denne tilknytning hovedsageligt i opholdssted. Det betyder, at hvis to ægtefæller har samme nationalitet og altid har boet i den stat, de er statsborgere i, har de ingen valgmuligheder, da de kun kan henvende sig til dommerne i den medlemsstat, de opholder sig i, som vil anvende "lex loci", der er identisk med "lex fori".

Forslaget virker overordnet set fornuftigt. Det er i fuld overensstemmelse med princippet om fri bevægelighed for personer, der udgør en af de grundlæggende frihedsrettigheder, som den europæiske konstruktion hviler på, og med respekten for partsautonomien, hvorefter parterne,

hvis de ønsker det, kan vælge, hvilket værneting og hvilken lov de skal lade gælde vedrørende ophøret af deres ægteskabelige samliv.

Ordføreren mener imidlertid, at nærværende forslag bør undergå nogle ændringer, der kan gøre det endnu mere effektivt.

Det skal først og fremmest præciseres, at parternes valg kun kan vedrøre værneting og loven i en *medlemsstat*, og i mere generel forstand at forslaget i kraft af nærhedsprincippet ikke kan pålægge myndighederne i en stat, hvis lovgivning ikke omfatter skilsmisse eller anerkender den pågældende form for ægteskab, at erklære det for ophævet.

Desuden kan ægtefællerne i Kommissionens forslag vælge hvilken som helst af de retter, der er angivet i artikel 3 i forordning 2201/2003. I dette tilfælde bliver det mere restriktive kriterium i artikel 3a, litra b, overflødig. Den simpleste løsning ville rent teknisk være at lade teksten i dette litra udgå. Ud fra forslaget virker det imidlertid som om, at Kommissionens intention er at sikre en sammenhæng med loven i domstolslandet, i det øjeblik parterne får overdraget beføjelserne til egenhændigt at afgøre, hvilket værneting de ønsker at benytte. Dette fremgår tydeligt af litra b. Hvis dette litra ønskes bevaret og indholdet bragt i overensstemmelse med artikel 3 (og dermed udvide parternes selvbestemmelsesret), forslår ordføreren at ændre hele artiklen 3a. Artikel 3 forbliver naturligvis gyldig og finder anvendelse, når retten til valg af værneting ikke benyttes.

ÆNDRINGSFORSLAG

Retsudvalget opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende ændringsforslag i sin betænkning:

Kommissionens tekst

Ændringsforslag

Ændringsforslag 1

ARTIKEL 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 1 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

1. Ægtefællerne kan aftale, at en ret eller retterne i en medlemsstat **skal have** kompetence til at pådømme en sag **mellem dem** om skilsmisse eller separation, forudsat at **de har** en betydelig tilknytning til **denne** medlemsstat i kraft af

(a) at **en eller flere af de i artikel 3 anførte kompetencegrunde finder anvendelse**, eller

1. Ægtefællerne kan aftale, at en ret eller retterne i en medlemsstat **har** kompetence til at pådømme en sag om skilsmisse eller separation, forudsat at **der gennem deres ægteskab er** en betydelig tilknytning til **den udpegede** medlemsstat i kraft af

(a) at **ægtefællerne tidligere i mindst tre år uden afbrydelse havde deres sædvanlige opholdssted i denne stat, forudsat at denne periode ikke sluttede mere end tre år før**

(b) at *det er den stat, hvor ægtefællerne i mindst tre år* havde deres seneste fælles opholdssted, eller

(c) at *en af ægtefællerne* er statsborger i *denne medlemsstat*, eller for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende har "domicil" *på en af disse staters område*.

begæringen om skilsmisse eller separation, eller

(b) at ægtefællerne havde deres seneste opholdssted *i den stat, og at sagsøgte stadig er bosat i denne stat på tidspunktet for begæringen, eller*

(c) at *den sagsøgende ægtefælle har haft sit sædvanlige og har sit nuværende opholdssted i den stat i mindst seks måneder, hvis den pågældende er statsborger i samme stat, eller i mindst et år, hvis vedkommende ikke er statsborger i denne stat, eller for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende har sit "domicil" der, eller*

ca) at deres ægteskab er indgået i denne medlemsstat.

Begrundelse

Omformuleringen af artikel 3a muliggør et mere systematisk hierarki i tilknytningsfaktorerne: opholdssted i længere tid, opholdssted også i en kortere periode, forudsat at det er det seneste opholdssted, og at det er sagsøgtes nuværende, sagsøgers nuværende opholdssted i en vis periode og endelig stedet for ægteskabets indgåelse. På den måde undgås modstrid mellem de forskellige kriterier samt mellem disse og selve forordningens artikel 3, der stadig finder anvendelse, hvis der ikke er enighed mellem parterne.

Ændringsforslag 2 ARTIKEL 1, NR. 2

Artikel 3 a, stk. 2 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

2. Aftalen om lovvalg *skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller* senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.

2. Aftalen om lovvalg *kan indgås og ændres på et hvilket som helst tidspunkt, dog senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten. Den bevarer sin virkning til og med sidste instans.*

En sådan aftale skal indgås skriftligt, dateres og være undertegnet af begge ægtefæller. Hvis loven i den medlemsstat, hvor en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen, indeholder yderligere formelle krav til sådanne aftaler, skal disse krav være opfyldt. Hvis ægtefællerne har deres

sædvanlige opholdssted i forskellige medlemsstater, hvis lovgivning fastsætter yderligere formkrav, er aftalen gyldig, hvis den opfylder kravene i henhold til en af disse lovgivninger.

Såfremt aftalen udgør en del af en ægtepagt skal formkravene i denne ægtepagt være opfyldt.

Begrundelse

De formelle krav til aftalen samt disses virkning bør præciseres. Desuden bør de generelle regler om kompetence bevares, i tilfælde af at der ikke er indgået en aftale.

Ændringsforslag 3

ARTIKEL 1, NR. 5 A (ny)

Artikel 7 a (ny) (forordning (EF) nr. 2201/2003)

5a) Følgende artikel indsættes:

"Artikel 7a

Forum necessitatis

Såfremt værnetinget i henhold til denne forordning er i en medlemsstat, hvis lov ikke omfatter skilsmisse eller ikke anerkender eksistensen eller gyldigheden af det pågældende ægteskab er værnetinget

a) i den medlemsstat, hvor den ene af ægtefællerne har statsborgerskab, eller i den stat, hvor ægteskabet er indgået."

Begrundelse

Det kan ikke kræves, at en medlemsstat skal anerkende en ægtepagt, der ikke anerkendes af loven i denne stat, selv om det kun er med ophævelse for øje. Det er ligeledes ikke i overensstemmelse med nærhedsprincippet at pålægge en dommer i en medlemsstat, hvis lov ikke indeholder noget sådant, at træffe afgørelse om skilsmisse.

På den anden side har et internationalt par som minimum ret til en afgørelse om skilsmisse fra en dommer i EU, forudsat at det pågældende ægteskab har nogen forbindelse til EU's område. Såfremt parterne ikke har aftalt lovvalg er værnetinget derfor i den medlemsstat,

hvor den ene af ægtefællerne har statsborgerskab, eller i den stat, hvor ægteskabet er indgået.

Ændringsforslag 4
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 1 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

1. Ægtefællerne kan aftale lovvalg i tilfælde af skilsmisse og separation. **Parterne kan aftale, at en af følgende love finder anvendelse:**

(a) loven i den stat, hvor ægtefællerne havde deres seneste fælles opholdssted, for så vidt en af dem stadig er bosat i denne stat

(b) loven i den stat, hvori en af ægtefællerne har statsborgerskab eller - for Det Forenede Kongeriges og Irlands vedkommende - "domicil"

(c) loven i en stat, hvor ægtefællerne har været bosat i mindst fem år

(d) loven i den medlemsstat, hvori sagen rejses.

1. Ægtefællerne kan aftale lovvalg i tilfælde af skilsmisse og separation **i henhold til lovgivningen i en af de medlemsstater, hvortil ægteskabet har tilknytning ifølge artikel 3a.**

Begrundelse

Det kriterium, der her foreslås, er bredere end det, der er i Kommissionens forslag, der udelukker anvendelse af loven på enten sagsøgerens eller sagsøgtens opholdssted alene (også selvom denne i princippet kan komme til at finde anvendelse gennem valget af værning, jvf. artikel 20a, litra d).

Ændringsforslag 5
ARTIKEL 1, NR. 7
Artikel 20 a, stk. 2 (forordning (EF) nr. 2201/2003)

Kommissionens forslag

2. Aftalen om lovvalg skal være indgået skriftligt og undertegnet af begge ægtefæller senest på det tidspunkt, hvor sagen anlægges for retten.

Ændringsforslag

2. Hvad lovvalgets formelle aspekter angår, finder bestemmelserne i artikel 3a, stk. 2, anvendelse.

Begrundelse

Ændringsforslaget gør det muligt at sikre overensstemmelse mellem værnetingsaftalens formelle aspekter og lovvalgets formelle aspekter.

Ændringsforslag 6

ARTIKEL 1, NR. 7

Artikel 20 b, indledning (forordning (EF) nr. 2201/2003)

I mangel af aftalt lovvalg efter artikel 20a behandles skilsmisse- **og** separationsager efter loven i den **stat**

I mangel af aftalt lovvalg efter artikel 20a behandles skilsmisse- **eller** separationsager i følgende rækkefølge efter loven i den **medlemsstat**

PROCEDURE

Titel	Lovvalsregler i ægteskabssager	
Referencer	KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS)	
Korresponderende udvalg	LIBE	
Udtalelse fra Dato for meddelelse på plenarmødet	JURI 28.9.2006	
Associeret/Associerede udvalg - dato for meddelelse på plenarmødet	15.2.2007	
Rådgivende ordfører Dato for valg	Carlo Casini 2.10.2006	
Behandling i udvalg	4.10.2007	19.12.2007
Dato for vedtagelse	9.9.2008	
Resultat af den endelige afstemning	+: 25	–: 0
	0: 0	
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Carlo Casini, Marek Aleksander Czarnecki, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio Masip Hidalgo, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka	
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Sharon Bowles, Vicente Miguel Garcés Ramón, Jean-Paul Gauzès, Georgios Papastamkos, Gabriele Stauner, József Szájer, Jacques Toubon, Ieke van den Burg	
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2	Victor Boștinaru, Renate Weber	

PROCEDURE

Titel	Lovvalsregler i ægteskabssager			
Referencer	KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS)			
Dato for høring af EP	20.9.2006			
Korresponderende udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet	LIBE 28.9.2006			
Rådgivende udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet	JURI 28.9.2006	FEMM 28.9.2006		
Ingen udtalelse Dato for afgørelse	FEMM 13.9.2006			
Associeret/Associerede udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet	JURI 15.2.2007			
Ordfører Dato for valg	Evelyne Gebhardt 13.9.2006			
Behandling i udvalg	24.1.2007	11.9.2007	3.10.2007	9.10.2007
	22.1.2008	15.9.2008		
Dato for vedtagelse	15.9.2008			
Resultat af den endelige afstemning	+: -: 0:	38 2 1		
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Alexander Alvaro, Roberta Angelilli, Emine Bozkurt, Philip Bradbourn, Mihael Brejc, Kathalijne Maria Buitenweg, Giusto Catania, Jean-Marie Cavada, Carlos Coelho, Panayiotis Demetriou, Bárbara Dührkop Dührkop, Urszula Gacek, Kinga Gál, Jeanine Hennis-Plasschaert, Lívia Járóka, Ewa Klamt, Magda Kósáné Kovács, Stavros Lambrinidis, Kartika Tamara Liotard, Viktória Mohácsi, Javier Moreno Sánchez, Rareş-Lucian Niculescu, Inger Segelström, Csaba Sógor, Vladimir Urutchev, Renate Weber, Tatjana Ždanoka			
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Edit Bauer, Frieda Brepoels, Simon Busuttil, Evelyne Gebhardt, Sophia in 't Veld, Iliana Malinova Iotova, Ona Juknevičienė, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Antonio Masip Hidalgo, Bill Newton Dunn, Luca Romagnoli, María Isabel Salinas García, Eva-Britt Svensson			
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2	Andres Tarand			
Dato for indgivelse	19.9.2008			